

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. . . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGÉDÜS LORÁNT. Kiadók és lap tulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
---	--	---	---

Tovább élni!

Debreczen, július 7.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma este hazaérkezett Bécsből, miután a korona magáévá tette a minisztertanács és a koalíciós pártok határozatát. Ez a határozat — mint ismeretes — abban kulminál, hogy *Wekerle utódja: Wekerle legyen.* Ez különben a kitűnő államférfiu politikai életében szokott forma. Megtörtént ez már tizenöt évvel ezelőtt is, amikor is az első Wekerle-kabinet megbukott s nyomon követte a második. Most tehát a harmadik Wekerle-minisztériumot a legyedik váltja föl. És valószínűleg így lesz az idők végéig. Mert Wekerlének az a megörögzött nézete, hogy Wekerle örökre csak Wekerle lehet.

A megújodott kormányt, amelynek kinevezését holnap fogja közölni a hivatalos lap, a parlament két Házában is installálni fogják, hogy Wekerle elmondhassa a királytól is jóváhagyott programját, amely csak e két szóból áll: *tovább élni.* Ha ezt a bőséges programot az országgyűlés is tudomásul vette, akkor aztán következik a nagy semmittevés után jól megérdemelt hosi zuhany, a két-három havi szünet. Ez alatt az idő alatt aligha fog valami nevezetesebb előfordulni, hacsak a kormány vezetői emberei: Wekerle, Andrássy, Kossuth és Apponyi nem szánják el magukat valamely gyökeres kibontakozási módra, a fúzió nyelvére.

Szeptember vége előtt azonban aligha történhetik ez irányban is valami, nemcsak azért, mert az összes

számottevő emberek most szerteszélednek a szélrózsa minden irányába, furdózni, üdülni, hanem azért is, mert a király nyári programja is úgy van berendezve immár, hogy politikával nem foglalkozik egyelőre. Az uralkodó július tizedikén utazik Bécsből Ischbe, ahol szeptember elejéig zavartalanul akar üdülni. Szeptember 12-én Morvaországba rándul s résztvesz a hadgyakorlatokon, azután pedig visszatér Bécsbe, hogy fogadja II. Vilmos német császárt. Szóval csak szeptember végén kerülhet ismét sorra a Hofburgban Magyarország válsága. Se baj, mi várhatunk — mondja a kormány örömmel.

Mert a kormány örül, az tagadhatatlan. Van oka rá bőven. Hiszen ő nyert a legtöbbet és kivüle nyertek mindazok, akik az ő háta mögött állottak. Nyert az ígéretek politikája, mert, ime, ismét ígérhet és vannak jámbor lelkek, akik hisznek neki. Nyert a kormány, amely annyi formula között és annyi audienca után újból kezében tartja a hatalmat. Nyert a függetlenségi párt, amely egyelőre nem volt kénytelen egy darabont talp csókjára sietni, s a melyről ilyenformán őszig nem szabad azt mondani, hogy a legszemérmetlenebb elfőladás sült ki róla. Nyert Kossuth Ferenc, aki megszabadulva derék párthiveinek a szeretetétől, most már olyan édes álmodhat, hogy akár az is megálmodhatja, hogy a király is belépett a 48-as pártba. Nyert a függetlenségi párt minden árnyalata, mert reménnyel töltheti el őket az, hogy őszig annyit agitálhatnak, amennyit akarnak. Nyert az alkotmánypárt, amelyet szerveztlensége és vezérlensége teljes pasz-

szivításra kényszerített a válság bonyodalmai alatt, de most ők is összeterelhetik a nyájukat.

Nyert, nyert mindenki, ahogy Bécs kiosztotta a paklit, csak az ország nézi keservesen, hogy a nagy osztozkodásban róla senki sem gondoskodott. Fölfordulhat minden, elpusztulhat az egész világ, de a hatalom meg van mentve, a hatalom az övék és most csönd legyen, nyár legyen, kánikula legyen . . .

De nem! Valaki mégis gondoskodott a nemzetről is. Valaki mégis dolgozott azokért is, akik koldusbotra jutottak a hatalmi-kérdések szüntelen átkában teljesen urrá lett nyomoruság alatt. Itt az új kivándorlási törvény. Tegnap hozta a hivatalos lap: vegyétek és egyétek! Ezt kapta a nemzet a koalíciótól. Ezt vitta ki a nagy kuruc-háború. Program, elv, harc, szózat egy belügyminiszteri rendelet csöndes paragrafusában némul el. Ne mondja senki, hogy nincs termése a magyar politikanak. Itt van, vegyétek: az új kivándorlási törvény!

És bizony nem végeztek fölösleges munkát azok, akik ezt a szomorú törvényt megcsinálták Fekete törvény ez, de jó törvény: egérutat ad a nemzetnek a politikai inkvizíciók elől. Szabad az ut szabad hazákba. Ki lehet vándorolni. A kinek jobban tetszik a rózsafa, mint a koldusbot, aki jobban szereti a munka nagy, becsületes igazságait, a magyar politika örökös hazugságainál, akiket hiu ábrándok, vágyak és remények összetörttek: ime mehetnek jobb hazába, már füstölnek az Oceántjáró uszó városok . . .

Ez a törvény az idej politikai vetés minden aratása: a nemzet buzája, ke-

Az izlés.

*

A legkiismeretlenebb, legváltozóbb és legkülönbözőbb érzéke az emberiségnek az izlés. Az egyetlen, melyet még az egymást hosszú időn keresztül szerető párok, a legjobb barátok, de még az egymás mellett megöregedett házastársak sem tudnak kiismerni egymásról pontosan.

Menjünk ki a korzóra. Látnak kalapot, női kalapot, rettenetes nagy női kalapot, de két egyenlőt soha. Már-már azt hisszük, teszünk fel, ha egy testvérpárt látnak két egyforma kalappal, hogy nincs különbség a két kalap között, midőn szemünkbe ötlik, hogy egyikén balra hajlik a virág, a másikon jobbra, egyik négyyszögletesen, másik nyolcszögletesen van a fejre téve.

De hiszen bármit vennénk példának, mindenütt rájönnek, hogy ha semmi más, de az izlés mindenkinél kiismerhetetlen, különböző, időnkint változó. Az izlésre viheto vizsgálata az élet legnagyobb problémája: a szerelem. Egyetlen eset, a mikor az izlés ta-

lálkozik, de itt csak részben. Egészen, változatlanul, egyformán soha. Mert hiszen, ha az fenn állana, ember is lett volna, akinek mindvégig csak a maga felesége tetszett volna a legjobban. Ilyen azonban még nem akadt.

Az érzékiség, a vágy, a barátság, a rokonszeny, a szerelem, mind bizonyos tekintetben az izlésben nyilvánul meg. És ez van mindenkinek. Épp úgy a kunyhó lakóinak, mint a paloták urainak és urnőinek, csak-hogy természetesen fokozatosan nagy különbséggel.

Az izlés a legkisebb apróságban is találkozik, nyilvánulhat például a nők kalapjukon ékeskedő madaraktól egész a cipő sarkig, viszont a férfi borotvált arcától a nagyszakáru, fülig érő bajuszos leventéig. A legparányibb dolog elegendő, a nőnél egy tekintet, a szem színe, az arcon egy kis lenese, gödröske, vagy egy ruhadarab, hogy a gyenge nő és az erős férfi izlése egymással találkozzék bizonyos tekintetben. És ez magyarázza meg a szerelemet is. A szerelem tehát nem alapszik máson, mint az izlésen.

Az izlés magyarázza meg, hogy annyi

lehetetlen pár van a világon, hogy néha oly rettenetes divat uralkodik a nőknél. Az izlés fosztja meg a férfiakat sokszor a kellemes szórakozástól. Így például bármibe fogadok, hogy a legközelebbi sziniszazonban az előadás nem gyönyörködhetik majd a huszonöt százaléka sem a közönségnek, amely ott lesz. Miért? Mert az ötödik sorból már nem látnak majd a szinpad felé mást, mint női kalaperdőt. De hát meg kell benne nyugodniuk, mert ilyen a divat-izlés.

Rettenetes, lehetetlen izlések is vannak. Beszéljünk csak a férfiak a nő iránt és viszont megnyilvánuló izléséről. Az általános és normális izlés, ha a férfinak a lány arca és szép, formás, ringó teste tetszik meg. Ő hiszen a mai nők oly szépen tudják ringatni a bájukat. De nem ritkaság, hogy egy szép női nyak, formás láb, vagy kéz, az orr és haj színe is elegendő, hogy megbolonduljon a férfi és elvegye az illető hölgyeket. Ezt kérem, mind az izlés teszi. Az izlések jellemzésére elmondom a következőket:

Tegnap estefelé az ablaknál ültem egy tisztas háaspárral és néztük a le s fel

nyere. És most, hogy megvan, jöhet a nagy semmittevés, jöhet a kániku a gyilkos forróságával, mindent betemető naptalin-porával . . .

A kivándorlási törvény életbeléptetése. A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter rendeletét a kivándorlásról szóló 1909. évi II. törvények életbeléptetése és végrehajtása dolgában. A törvény 53. szakaszában az életbeléptetés napjának megállapításával a belügyminisztert bizta meg, aki most, miután a szükségessé vált előkészületek megtörténtek, 57.000 számú körrendeletében a törvény életbeléptetésének napjául ez év szeptember elsejét határozza meg. Körrendeletében a miniszter megjegyzi, hogy a Braziliába és Kanadába való kivándorlás továbbra is tiltva marad az új törvény életbeléptetése nem érinti a Kunard-társaságnak kivándorlók szállítására adott engedelmét.

A magyar Kálvinisták Genfben.

Degenfeld gróf a magyar Kálvinistákról.

Jánosi Zoltán záróimaja.

A genfi Kálvin ünnepélynek nagyszerű arányai egyre nőnek. Genfben állandóan tart az idegenek beözönlése, akiket egy csodás ünnepi díszbe öltözött város vár. A magyar vendégek már egészen otthonosan érzik magukat Genfben, ahol folyton ünneplik őket.

A hivatalos kiküldötteken kívül még 150 magyar érkezett az ünnepre Genfben.

Degenfeld József gróf ma hosszabb beszédet mondott, melyben a magyar Kálvinista magyarság talán a legerősebb a világon, mondta nagy tetszést keltve Degenfeld gróf.

A Szent Péter katedrán újra fungált Antal Gábor püspök az urvaesoraosztásnál. Belteky Lajos szoboszlói lelkész egyházi éneke nagy hatást keltett. Belteky a Magyar Gályarabok énekét énekelte el. Antal Gábor püspök francia nyelvű prédikációt tartott, melyet kinyomatva szétosztottak a hívők között. Jánosi Zoltán debreczeni lelkész gyönyörű záróimát mondott, mely mély benyomást keltett.

Egy francia urhölgy a magyarok iránt való lelkesedésében általános meglepetésre egy rövid magyar nyelvű beszédben üdvözölte a magyarokat. Az üdvözlést Papp István budapesti théológiai tanár köszönte meg.

mozgó közönséget, tanulmányoztuk az emberek izlését. Sok minden bolond izlést volt módunkban tapasztalni, midőn hirtelen megkérdeztem öreg barátomat, hogy miért szeretett bele vagy negyven évvel ezelőtt a feleségébe.

— A bokája tetszett nagyon, mondta az öreg!

— Nekem pedig a nagy orra imponált, — szolt közbe az összevegyülő asszony.

— És tizenöt év után? — kérdeztem.

— A szájában gyönyörködtem a feleségemnek.

— Már csak a fel-fel támadó szerelme tetszik az uramnak.

— És most?

— Az asszony jótévé keze az én boldogságom.

— És önnek, asszonyom, mi tetszik már az urán?

— Most már? — szolt nagyon sóhajtván az asszony. — Csak a csiklandós bajusza tetszik az uramnak.

Tessék! Ime, az izlés, amely legkiismertebb, a legváltozóbb és a legkülönbözőbb...

A Wekerle-kormányt újra kinevezték.

A miniszterelnök a királynál.

Szombaton összeül a Ház.

Élet három hónapig.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délben hosszú kihallgatáson volt a királynál. Az audiencia nem hozott meglepetést. A miniszterelnök részletes jelentést tett a felségnek a minisztertanács hétfői határozatáról és a pártoknak állásfoglalásáról. A király eme előterjesztések alapján újra kinevezte a kormányt, illetőleg megerősítette ebben az állásában. A királyi kézirat aláírása után azonban ismét beható tanácskozás tárgyává tette a király a politikai helyzetet és az audienciának ez a része, amely a nagyobbik felét tette, bir tulajdonképpen nagyfontossággal. A király ugyanis Isch bevaló utazása előtt ma foglalkozott utoljára a magyar politika dolgával és ennek megbeszélése folyamán természetesen komoly megfontolás anyaga volt az *őszi kibontakozás előkészítése*.

És ez a körülmény adja meg a miniszterelnök mai audienciájának igazi jelentőségét. Nevezetesen arról van szó, hogy a különböző sikertelen próbálkozások után a király ismét a Wekerle-Kossuth-Andrássy-kormányt bizta meg azzal, hogy a kibontakozást előkészítse. Tárgyalás alá véve az összes eddig fölmerült megoldási terveket, a király megbízást adott Wekerle miniszterelnöknek, hogy a kormány ezeket összevetve a felség által kifejezésre juttatott kívánságokkal egy minden tekintetben kielégítő kibontakozási tervet készítsen elő. A nyári folyamán folytatandó tárgyalások és tanácskozások során kell ennek a tervnek oly módon kialakulni, hogy az a politikai világ minden mértékadó tényező által elfogadható legyen.

Természetes, hogy ennek a megbízásnak teljesíthetősége igen nagyon kérdéses. A függetlenségi párt tulnyomó része semmi körülmények között sem hajlandó a koalíciót fenntartani, de nem megy bele semmiféle blokkrendszerbe sem, amelynek az az alapja, hogy a kormány nem alakul meg tisztán a függetlenségi párt tagjaiból és nem követi egyedül a függetlenségi pártnak a programját. De a leghatározottabban szembe száll a függetlenségi párt minden fuzió-kísérlettel is, amelyet a különböző pártok programjának összeegyeztetése, tehát az eredeti függetlenségi program megváltoztatása árán akarnának létrehozni. A függetlenségi párt azt kívánja, hogy a kormányzás és kormányalakítás kizárólag reá, mint többségre bizzassék és hogy a korona ne emeljen nehézségeket ez elé a függetlenségi kormány elé a függetlenségi elvek megvalósításánál. Ez a generális cél, amelyből most elsősorban a választói jog reformja és az önálló bank föllállítása bir különös aktualitással. A függetlenségi párt tulnyomó része határozottan ellene van az Andrássy-féle plu-

rális választói jognak és a párt programja alapján az általános, titkos és egyelő választói jogot kívánja megvalósítani, az önálló jegybankot pedig 1911-re fölláttatni kívánja. Ez az állásfoglalás, amely a pénteki értekezleten igen nyomatékosan fog kifejezésre jutni, a legteljesebb módon kizár minden olyan koalíciót vagy fuziót, mely nem alapul kizárólag a függetlenségi programon.

Wekerle Sándor miniszterelnök, a ki ma este érkezik vissza Bécsből, holnap délelőttre minisztertanácsot hívott össze, amelyen előadja a mai audiencia eredményét és nyomban megkezdi a kibontakozás előkészítésének munkáját. A függetlenségi párt pénteki értekezlete előtt ez azért szükséges, hogy Kossuth Ferencnek módjában legyen az értekezlet elé terjesztendő határozati javaslat megbeszélésénél már a minisztertanácsai megállapodásokat figyelembe venni. Viszont azonban a Justh-Holló-Batthyány-csoport is erősen munkában van már s Justh Gyula távollétében Holló Lajosnál tartják összejöveteleiket, melyeken megbeszélnek a pénteki értekezleten követendő eljárást. Ilyen körülmények között a pénteki pártértekezlet igen érdekesnek ígérkezik, de előreláthatólag azzal fog végüdni, hogy a párt egyhangulag olyan határozatot hoz, amely kizár mindenféle koalíciót vagy fuziót.

Ezzel aztán a Wekerle-kormány a kibontakozás elősegítésére irányuló megbízását sem fogja tudni más módon teljesíteni, minthogy majd az ősszel ismét azt fogja ajánlani a királynak, hogy a függetlenségi párttal és annak programja alapján alakítson kormányt.

Wekerle a királynál.

Bécsből táviratozzák, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel sétát tett a városban és visszatérve a bankgassei magyar palotába, hosszabb ideig dolgozott Vértessy Gézával az őfelsége személye körüli minisztérium államtitkárával. A déli órákban Wekerle kihallgatáson jelent meg ő felségénél. Wekerle dr. ma délben utazik vissza Budapestre.

Bécsből táviratozzák: Wekerle miniszterelnök ma délelőtt háromnegyed tizenegy órakor megjelent a Burgban, hol a király tizenegy órakor kihallgatáson fogadta. Wekerle kimerítő jelentést tett a királynak a minisztertanács határozatáról és a pártok állásfoglalásáról ezzel a határozattal szemben. Az esetben, ha a király Wekerle javaslatait elfogadja, a kinevezés ugyanabban a formában fog megtörténni, mint 1894-ben, a mikor a király a második Wekerle-kabinetet kinevezte, úgy, hogy a miniszterekre nézve elesik a szükségessége annak, hogy mandátumaikat letegyék és magukat új választásoknak vessék alá. Wekerlének az a szándéka, hogy még ma délután 2 óra 55 perckor Marcheggen át visszautazik Budapestre.

Wekerle javaslatainak elfogadása esetében a tornyai birtokán időző Justh képviselőházi elnököt táviratilag azonnal értesítik, hogy a képviselőházat még szombatára ülésre hívja össze.

A miniszterek nem tesznek új esküt.

Politikai körökben sokat vitatják azt a kérdést, hogy a kabinet tagjai ujonnan való kinevezésük esetén ismét esküt tesznek-e a

király el
letékes
közlik, h
tagjainak
Még abt
uj minis
azon ta
sük előt
tak, nem
sem lesz
is, hogy
gyűlési
alá mag
Minthog
lasztotta
teri állá
uj vála

Ho
nöke,
előtt a

párt, bá
tett egy
az önál
szempon
az ideig
len hely
bennün
az a fő
ségi ess
getlens
és leme
tisztázn
hogy e
lett bel
a párt
és hog
álláspo
föltéte
olyan
aminőh
nem sz
átadni,
arra,
helyzet
akár f
getlens
működ
colni k
mind
nem z
jezte,
kész v
Kossu
bizalot
hogy
ebben
sen az
állítás
let jel
hiszen
rögtön
láspon
ezt a

A ko
ért. A
elnök
zájár
irták
Magá
a hi
közö

tavira

király előtt vagy sem. Erre vonatkozólag illetékes helyről a *Budapesti Tudósító*-val közlik, hogy a törvény értelmében a *kabinet tagjainak nem kell ismét esküt tenniük*. Még abban az esetben is, ha a kabinet élére új miniszterelnököt neveznek ki, a kabinet azon tagjai, akik az újonnan való kinevezésük előtt a régi kabinetben is helyet foglaltak, nem tesznek esküt. Ennélfogva mostan sem lesz semmiféle eskütétel. Az a kérdés is, hogy a kabinet azon tagjai, akik országgyűlési képviselők, új választásnak vessék-e alá magukat vagy sem, teljesen tisztázott. Minthogy a mostani minisztereket akkor választották képviselőkké, amikor már miniszteri állást töltöttek be, *nem szükséges, hogy új választásnak vessék alá magukvt.*

Holló Lajos a helyzetről.

Holló Lajos, a függetlenségi párt alelnöke, ma így nyilatkozott munkatársunk előtt a helyzetről:

— Azt hiszem, hogy a függetlenségi párt, bár fájdalommal látja, hogy ismét vesztett egy pár hónapot a választói reform és az önálló bank föllállításának előkészítése szempontjából, mégis megnyugodhatik ebben az ideiglenes megoldásban. Az a szerencsétlen helyzet, amelyben vagyunk, kényszerít bennünket ilyen nehéz küzdelemre, de hát az a fő, hogy előbbre vigyük a függetlenségi eszméket a megvalósítás felé. A függetlenségi pártnak, ha akart volna engedni és lemondani, könnyű lett volna már most tisztázni a helyzetet, azonban éppen az, hogy ennek az ideiglenes megoldásnak kellett bekövetkeznie, nagy záloga annak, hogy a párt hajlíthatlan az ő követeléseire nézve és hogy nincs is szándékában engedni az álláspontjából. *Az önálló bank föllállítását föltétlenül keresztülvisszük, vagy pedig olyan parlamenti harcokat produkálunk, aminek a helyzet megkivív.* Egyáltalában nem szándékunk magunkat a tétlenségnek átadni, hanem egész erőnket felhasználjuk arra, hogy őszre előkészítsük a döntésre a helyzetet. *Attól nincs mit tartani, hogy akár fuzió, akár koalíció létrejöjjön.* A függetlenségi párt nem vállalja tovább az együttműködést a közös bank híveivel, de aki harcolni kíván az önálló bank föllállításáért, azt mind szívesen látjuk. A függetlenségi párt nem zárt testület, *Kossuth Ferenc* ki is fejezte, hogy szívesen fogad mindenkit, aki kész vele küzdeni a függetlenségi elvekért. *Kossuth* iránt az egész pártban osztatlan a bizalom és mindenki azt reméli és azt várja, hogy szilárd kézzel fogja vezetni a pártot ebben a nagy küzdelemben és hogy különösen az önálló jegybanknak 1911-re való föllállítását keresztül viszi. A pénteki értekezlet jelentőségét csak formának tartom, mert hiszen a függetlenségi párt már a hétfői rögtönzött értekezleten fixirozta a maga álláspontját és pénteken csak tormulázni fogja ezt a megállapodást.

A kormányt kinevezték.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A kormányválság a mai nappal véget ért. A király *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek minden előterjesztéséhez *hozájárult*. A kabinetirodában már megírták az összes kinevezési okmányokat. Magának a kormánynak kinevezését már a *hivatalos lap holnap reggeli száma közölni fogja*.

Justh Gyula képviselőházi elnök táviratilag értesítette a képviselőket, hogy

a Ház *szombat*on délelőtt tíz órakerülést tart. A főrendiház szintén *szombaton* délelőtt tart ülést.

Csecsemő a kútbán.

Borzalmas lelet egy nánási tanyán.

Büntény vagy szerencsétlenség?

Hajdunánás város lakosságát most egy épp annyira borzalmas, mint rejtélyes büntény tartja izgatottságban. A város szélén elterülő Szerencsi-pusztán most egyébről sem beszélnek az emberek, mint arról a rémes meglepetésről, amely a kúthoz járó leányokat érte, akik amidőn a vedret fölhuzták, benne egy fehér lepedőbe burkolt, alig öthetes csecsemőnek holttestét találták. A kis hulla mellett, amely már föloszlásnak indult, semmiféle írást nem találtak csak a lepedő sarkában volt beléhímezve egy B betű. A vizsgálat ezen az alapon indul meg s a csendőrség lesz hivatalosan kinyomozni, hogy a különös eset mögött büntény lappang avagy baleset folytán került a kis csecsemő a kúthoz.

Az esetről az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Hajdunánáson borzalmas leletre bukkantak ma reggel. Szerencsi János tiszti ügyész tanyáján egy hatalmas gémes kut van s az uradalom cselédje, valamint a községbeli leányok reggel s esténként ide szoktak járni vizet meríteni. Ma reggel szintén a kut köré csoportosultak s amikor Balog Rozália cselédleány a vedret fölhuza, a cselédleányok rémült sikoltozás mellett konstatálták, hogy a kútból egy kis lepedőbe burkolt csecsemő holttestét halásztak ki. A szerencsétlen kis babának holtteste már föloszlásnak indult, a lepedő sarkában azonban egy B betű volt behímezve.

A cselédleányok a holttestet azonnal beszálították a községházára, ahol megállapították, hogy a kis apróság paraszt szülők gyermeke, hogy azonban ki dobta a kúthoz s hogy ki lehet az anyja: azt eddig nem tudják. Valószínű, hogy büntény forog fenn s ezt igazolja az a körülmény is, hogy a kis baba nyakán a szorításból származható kék foltok vannak.

A rejtélyes esetről értesítették a debreceni kir. ügyészséget is, ahonnan Deésy kir. ügyész és Horváth Arthur dr. törvényszéki orvos ment ki a helyszínre. Az utóbbi a boncolást megejtette.

A második Eulenburg-pör.

A herceg elájult.

Az újra kezdett és elnapolt tárgyalás.

Berlinből táviratozzák, hogy az új Eulenburg-pör tárgyalását ma reggel kezdték meg a Landgericht esküdtszéke előtt. Eulenburg herceg délelőtt 11 óra felé érkezett a törvényszék épületébe. A herceg maga szállt ki az automobilból és fia karjára támaszkodva és egy szolga által vezetve, felment a folyosón és belépett a tárgyalóterembe. A herceg külseje nagyon beteges, arcának a színe egészen fakó és mindkét arca beesett, fekete szalonkabátot, könnyű sötét nyári felöltőt és puha fekete lapot viselt. A rendőrség a mai tárgyalásra nem tett különös intézkedéseket és ugylátszik, a közönség érdeklődése is megcsappant, mert hallgatóság részére fenntartott padosorok csak éppen hogy megteltek.

A tanúk szobájában jelen vannak Riedl tejkereskedő, Ernszt halász, Berstein igazságügyi tanácsos és mások. A herceg a vádlottak padjára ül, mellette fia és inasa foglalnak helyet. Előtte ülnek védőügyvédjei.

Kanzov elnök kilencedfél órakerülést nyitja meg a tárgyalást. Az ügyészséget Praisz főügyész képviseli. Miután az esküdteket kisorsolták, megkezdődött a vádlott kihallgatása.

Az elnök: Ön Eulenburg herceg?

A vádlott: Igen.

Az elnök! Mikor született?

A vádlott: 1847. február 12-én Königsbergben. 1875-ben feleségül vettem Sandel Mária grófnőt.

Ezután feleségéről és gyermekeiről beszélt.

Az ügyész a vádlott letartóztatását fenntartja, mert — úgy mond — neki az a meggyőződése, hogy Eulenburg herceg betegséget szimulál.

Alig, hogy az ügyész befejezte beszédét, Eulenburg herceg halotthalvány arccal ajáultan fordult le székéről.

Es a kínos incidens nagy izgalmat keltett a tárgyaló teremben. Az ügyész nyomban visszavonta a letartóztatási indítványát, a bíróság pedig, a védő beszéde után elhatározta, hogy az újra fölvetett tárgyalást, tekintettel Eulenburg egészségi állapotára, bizonytalan időre elnapolja.

Iskolai értesítők.

I.

Az állami főreáliskola értesítője.

Most jelent meg a debreczeni állami főreáliskola értesítője az intézet elmúlt iskolai évéről. A főreáliskolának immár a harmadik évfolyamú értesítője ez melyet Fazekas Sándor, az intézet kiváló igazgatója és címzetes főigazgató állított össze lelkiismeretes buzgalommal.

Az értesítő élén két önálló dolgozat van. Az egyiket Horvay Róbert dr., a másikat Frank János főreáliskolai tanár írta.

Horvay Róbert dr. a német középiskolákban tett tanulmányutjáról írott nagyértékű jelentéséből közöl egy részletet. A dolgozat, mint eme részletéből is megállapítható, feltűnő fog kelteni a magyar pedagógusok közt alaposságával és az óriási anyaghalmaz rendszeres feldolgozásával. A dolgozat bőven foglalkozik a németországi iskolák reformjával, az iskolai vizsgálatokkal, a testi neveléssel, a tanárok helyzetével, stb.-vel. A jelentés érdemes arra, hogy önálló füzetben is napvilágot lásson.

Frank János érthető, világos nyelven írt rövidebb dolgozatot az anyag szerkezetéről, egy újabb elmélet, az elektron elmélet alapján.

Az értesítő beszámol a tanári karban beállott ama változásokról, hogy az intézet két régi érdemes tanára, Jaszensák Sándor és Domokos Jenő nyugalomba vonultak.

Az intézetnek az 1908—9. iskolai évben 199 növendéke volt.

A miniszteriumnak az összes középiskolákhoz intézett felhívására a tanári kar behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogyan lehetne a tanuló ifjúság erkölcsi tisztaságát megvédelmezni, valamint a testi és szellemi egészséges fejlődésre ártalmas balélépeket és eltévelyedéseket megakadályozni. A tanári testület tagjai és az iskolaorvos az intézeti fegyelmi szabályok értelmében eddig is megtették, ezáltal még sürűbben fogják a tanulók lakását, főleg a nem helybelieket, meglátogatni s szükség esetén a szülőket a hiányokra figyelmeztetni. A nyilvános táncmulatságok és a színház látogatását ezáltal szigorúbban ellenőrzi. Ezen határozatokat az igazgató kellő magyarázat-

tal közölte az ifjúsággal s ezután a szülőkkel is közli, kiknek a közreműködését saját gyermekük érdekében kéri.

Az intézet növendékei több hasznos és érdekes kirándulást tettek, melyek között a nagyobb egy tárai kirándulás volt június 25-től 29 ig.

Eredményes munkát fejtett ki az intézet kebelében az ifjúsági Petőfi önképzőkör, melynek ez idén is Kardos Albert dr. volt a vezetője, a Torna-kör, mely Alt Henrik tornatanár vezetésére állott, a Gyorsíró kör, melyet Horvay Róbert dr. és a Zene-kör, melyet Zalai János dr. felügyelete alatt Schusztler János színházi karnagy vezetett. Az ifjúsági Segítő-egyesület pedig Nádasi Alajos tanár vezetésére mellett felelt meg humanus céljának.

A tanulók előmenetelére nézve a következő statisztika vet világot: Minden tárgyból jeles tanuló volt 10, jó rendű tanuló volt 23, elégséges rendű 113, egy tárgyból elégtelen osztályzatot 17, két tárgyból elégtelen osztályzatot 11 tanuló kapott, még több tárgyból elégtelen osztályzatot 15 növendék érdemelt ki.

Egész tandíjat fizetett 140, fél tandíjat 20, tandíjmentes volt 31 tanuló és kilépett 3 tanuló.

Az intézetben rendkívüli tantárgyként tanították a latin nyelvet (francia társalgást, egészségtant és éneket).

A tanári könyvtárban 1681 mű van 5871 kötetben, értéke 28.882 korona. Az ifjúsági könyvtár állapotáról az évben beszerzett könyvek kimutatásán kívül, más kimutatás nincs.

Pör a Fidibusz miatt.

Négyszáz trafikos a bíróság előtt.

A budapesti királyi ügyészség a „Fidibusz” című élelap árusításáért tudvalevőleg mintegy négyszáz trafikos ellen eljárást indított szemérem ellen elkövetett vétség címén. Polónyi dr. járásbíró a trafikosok védőjének Gál Jenő dr. előterjesztése után elutasította az ügyészség által emelt vádat és a tárgyalás mellőzésével megszüntette a pörbe fogott trafikosok ellen a további eljárást.

A királyi ügyészség felfolyamodással élt a megszüntető határozat ellen. A törvényeszk főlebbviteli tanácsa megsemmisítette a járásbíró megszüntető határozatát és a járásbíroságot újabb tárgyalás megtartására utasította.

— Polónyi dr. járásbíró a mai tárgyalásra százas turnusonként idézte be a vádlottakat. Ma volt soron az első turnus. Egyenként állanak a vádlottak a bíró elé. A személyi adatok bevallása után összesen két kérdés hangzik el:

— Árusította ön a „Fidibusz”-t? — kérdi a bíró.

— Igen.

— Tudja, mit tartalmaztak a lapok?

— Nem — hangzik a válasz. — Különben is le van szövegezve.

Csak az első vádlott kihallgatása volt hosszadalmasabb. A bíró ugyanis felolvastatta az inkriminált közleményeket és bemutatatta az illusztrációkat. A vádlott egy öreg ur volt, akin látszott, hogy tisztviselő családapa. Nem is bírta elviselni az elzártság érzését, amikor ráolvasta a bíró, hogy szemérem ellen elkövetett vétséggel van vádolva. Buzgón kezdte törölgetni a szeméit, amire persze lett nagy gaudium a teremben. Aztán még többször mulatságos jelenetek szakították meg az unalmas tárgyalást. Egy hölgy kerül a bíró elé:

— Hány éves? — szól a stereopit kérdés.

— Harmincznégy.

A bíró ránéz a hölgyre, mire ez zavardottan igazítja helyre a tévedést:

— Pardon, negyvenhárom.

A bíróság a mai napon kihallgatott száz trafikost a vád alól fölmentette, bizonyosan fölmentik a többi háromszázat is.

A tattersali gyilkos fölakasztotta magát.

Öngyilkosság a vallomás után.

Még emlékeztetben van az a bestiális gyilkosság, mely május 30-án éjjel a Tattersalban történt. Kegyetlen módon meggyilkolták ottan Paut György 44 éves szabósegédet, aki beteges hajlamu ember volt és huszárokkal kötött barátságot.

A gyanu első ízben egy Sipos György nevű debreceni közhuszárra irányult, akit le is tartóztattak, majd Debreczenbe hozták s itt hosszú ideig vallatták, de kitűnt, hogy Sipos ártatlan a gyilkosság vádjában.

A vizsgálat későbbben megállapította, hogy a gyilkosság huszárkarddal történt, a gyanu pedig egy Keller Jenő nevű közhuszár ellen irányult, akit egy zöldségárus a zszony, Kiss Istvánné, a gyilkosság utáni hajnalon látott amikor a Ferenc József-laktanya közelében lévő kútnál mosakodott és kardját is mosta, egy huszármester pedig a gyilkosság előtt, Paut társaságában látta a Baross téren lévő Nuzsa-kávéház előtt.

A kapott személyleírások alapján a rendőrség Keller Jenőt gyanúsította a tettességgel, de a huszár tagadott, sőt alibit is bizonyított. Keller tehát visszakerült a laktanyába, ahol azonban továbbra is őrizet alatt tartották.

A múlt héten a rendőrség kihallgatta Miatovich György katonai mézáróst. Miatovich a szeretője feljelentése következtében került bajba. Allitól azt mondotta volna a leánynak, hogy ő gyilkolta meg Pautot.

Miatovich beismerte, hogy ő mondotta ezt, de csak meg akarta a leányt tréfálni. Alibit bizonyított. Atadták a katonai hatóságnak. Ott ő is őrizet alatt maradt.

A vizsgálati fogság megtörte és tegnap vallomástételre jelentkezett.

— Mit szenvedjek másért? — mondotta. Hozzák el a rendőrtisztviselőt, megnevezem a gyilkost.

Krecsányi detektívönök Latzko és Enus detektívvel és a vizsgálatot vezető rendőrtisztvi-elővel kimentek a laktanyába, ahol Miatovich elmondotta, hogy a gyilkos Keller Jenő közhuszár, a rendőrség jó nyomon volt, amikor őt gyanúsította. Ő szemtanuja volt, amikor Keller a vért kardjáról és nadrágjáról lemosta, aztán a kaszárnyafalon keresztül, az istállóknál bemászott a laktanyába.

Másnap Keller bevallotta, hogy ő a gyilkos, de ígéretét vette, hogy nem fogja elárulni. A rendőrfogalmazó azonnal kihallgatta Kellert, aki bizonytalanul tagadott, amikor pedig szembesítették Miatovichsal, hallgatott. Azontul szavát sem lehetett venni. A kihallgatás folytatását tehát reggelre halasztatták.

Keller visszakerült cellájába, ahol két huszár őrizte. Dacára ennek az őrizetnek, Kellert ma reggel halva találták. Cellájában nadrágszíjára felakasztotta magát.

A rendőrség most folytatja a vizsgálatot Miatovich ellen.

A rikkancs-poéta.

A debreceni kalandoktól a modern versírásig.

*

Bakti Gyula, Budapest északjában ez a külön specialitása, füzetebe gyűjtötte néhány versét, a hóna alá kapta a készletet és hamarosan eladogatta a példányait. Ez a név, *D. breceben* is ösmeretes, ha nem is versei révén. Egy néhány kalandnak szála fűzi Bakti Gyulát Debreczenhez, amikor még sokkal prózaibb alapon fejtette ki működését s a bírósággal volt némi összeütközése. Ez azonban természetesen mit sem von le Bakti Gyula poétai vénájából s majd a háas utókor mint a „nagy rikkancs poétának” egy kedves, vidéki kalandját fogja beszélni a debreceni napokat. De hát ne alkalmatlankodjunk kellemetlen reminiscenciákkal az utca lantosának, amikor már a második kiadásban jelenik meg a rikkancs-poéta második versgyűjteménye, amelynek „Vergődés” a címe. Nem lehet eltagadni: érdekesek ezek a versek és van bennük valami különös tehetség. Különösen azokban, amelyekben nem akar senkit sem utánozni. Egyik legközvetlenebb verét itt közöljük:

Éjjel.

Mikor este gázlámpák égnek,
Felnnyitom álmos szememet.
Kiugrom ágyamból fűgén.
És megyek keresni kenyeret.
Megyek a sötét utcákon.
S árnyékom előttem bókol.
És az ezüstszerű holdsugár
Szépen, lágyan meg-megcsókol.

Az ólomszürke aszfaltot
Sűrűen lepi el a sár
És végtelen csókban forr össze
A lámpafény és holdsugár.
S én ilyenkor dalolok busan
Valamelyik kávéházban.
Vagy sorsom felett tündököm,
Csukott szemmel, elmélázva.

Sötét éjbe léptek rajja
Veri fel a siri csendet,
És egy elfáradt senki ember
Bérház kapuján becsenget.
Ott egy szeplősarcu kokott
Dideregve, fázva halad.
Mig eltűnik a hold az égről
És az éjre hajnal hasad.

A versekhez *Ignotus* írt tartalmas előszót.

Irodalom.

A Nyugat 13-ik száma. Most jelent meg az *Ignotus*, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztése alatt álló legmodernebb szépirodalmi folyóirat, a következő nagybecsű tartalommal: Elek Artur: Poe Edgar költeményei I. Babics Mihály: Poe Edgar Lee Annácska Biró Lajos: A szent házasság (Jelenetek) F. Kaffka Margit: Vers Hatvani Lajos: Arany János legújabb életrajza. Ady Endre: Versek. Horváth Tibor: Utasítási bírák (Rajz). Szép Ernő: Versek. A figyelő rovattartalma: Nyugati kultúra (Hatvani Lajos); Erdős Renée: Jöttem hozzátok... (Gellért Oszkár); Bodor Aladár: Keletiek nyugaton. (Hegedüs Gyula); Seccsió 1909. Berlin (Moly Tamás); Heltai Jenő: „Az édes teher” (Lengyel Menyhért) — A Nyugat kiadóhivatala V., Dorottya-utca 14. Előfizetési ár 1 évre 20 korona, fél évre 10 korona. Egyes szám ára 1 k orona.

Szeny

Jónossy

Azt mo

A hire
ez utóbbi i
sodni. Ján
sét hallgat
kelt, a nag
lálta, *Voj*
kodott, a v
lépessel se
egy csapás
dulat állott
zonyos, or
tozást Ján
egyét s m
csuhát s
deztette m
ha igaz, m
a vizs,álat
épített ada
azt a dics
szerelmi-já
Szaba

nossy m
ügyésznél,
lomást tett

— En
engedem m
vonok mi
mert nem

— H

— kérdezi

— A

— H

meg őt —

Jánosy v

— S

ki a hatós

furfanggal,

historiát e

hogyan én

azt a nag

náltak? —

Az ü

az igazán

táviratilag

birákat s

A Haverd

kez dődik

hogyan tény

hogyan jól

velek, a

kieszelt ta

az eddigi

letekre le

iránt érde

— H

zottsága

tart.

— S

ben. A B

napban k

Az össze

egyesülete

beszélhetl

rendez hes

életében r

Az 1896.

rcesen fal

Szenzációs fordulat a Haverda-ügyben.

Jánossy visszavonta vallomását.

Azt mondja: nem ő a gyilkos.

A híres szabadkai Haverda-bűnpör ez utóbbi időben már kezdett ellaposodni. Jánossy, a töredelmes bűnös misét hallgatott s szeméit forgatva vezekelt, a nagy Mária az elmebajost szimulálta, Vojha a börtönörökkel gorombászkodott, a vizsgálat maga azonban egy lépessel sem haladt előre. Ma azonban egy csapásra meglepően szenzációs fordulat állott be a Haverda-pörben. A bizonyos, országszerte feltűnést keltő változást Jánossy rögtönözte, aki gondolt egyet s most levetette a bűnbánkódó csuhát s egy olyan vallomással örvendeztette meg a szabadkai bíróságot, amely, ha igaz, nem csak hogy halomra dönti a vizsgálatnak eddig nagynehezen fölépített adatait, de alaposan megtépázza azt a dicsőséget is, amely ama híres szerelmi-játék nyomában járt ki.

Szabadkáról táviratozzák, hogy Jánossy ma kihallgatásra jelentkezett az ügyésznél, akinek a következő kis vallomást tette:

— Engem becsaptak kérem s én nem engedem magamat tovább vezetni. Visszavonok mindent eddig tett vallomásomból, mert nem én vagyok a bűnös.

— Hát ki a bűnös, ha nem maga? — kérdezte az ügyész Jánossytól.

— A gyilkost én jól ismerem.

— Hát tegyen vallomást s nevezze meg őt — szólította föl az ügyész. Mire Jánossy végtelen cinizmussal azt felelte:

— Semmi közöm hozzá. Puhatólja ki a hatóság, de nem ám olyan olcsó furfanggal, mint velem azt a szerelmi históriát elkövezték. Azt hiszik az urak, hogy én nem tudtam az egész dolgot, azt a nagy komédiát, amit velem csináltak?

Az ügyész valósággal elképedt erre az igazán nem várt vallomásra. Ma már táviratilag hívták a szabadságon levő bírakat s az ügyet vezető vizsgálóbíró. A Haverda-ügy tehát ugylátszik, most kezdődik meg csak igazán s ha igaz az, hogy tényleg nem Jánossy a gyilkos, s hogy jól tudta, hogy a csempészett levelek, a szerelmi találka stb. egy előre kiesztelt taktika volt, akkor igazán, még az eddiginél is sokkal érdekesebb részletekre lehet kilátása a Haverda-ügy iránt érdeklődő közönségnek.

HIREK

— **Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága** hétfőn délelőtt kilenc órakor ülést tart.

— **Szerecsenkongresszus Berlinben.** A Berlinben élő szerecsenek jövő hónapban kongresszust szándékoznak tartani. Az összejevetelnek az a célja, hogy egy egyesületet alapítsanak, ahol a tagok megbeszélhetik dolgaikat és közös akciójukat rendezhessék. A szerecsen a berlini utcák életében már évek óta nem ritka jelenség. Az 1896. évi berlini iparkiallítás után a szerecsen talu több fiatal tagja Berlinben ma-

rad és ott különböző foglalkozást k restek. Azóta évről évre több szerecsen vándorolt Berlinbe, úgy, hogy ma az ott élő feketék számát négyszáznál többre becsülik. A Berlinben megtelepedett szerecsenek nagyrészt iparosok, kereskedősegédek, postások néhányan ellenőrei a nagyobb mulatóhelyeknek, szolgálók, aristák és pincérek, néhány hát óta azonban egy fekete soffőr is látható Berlin utcáin.

— **Az iparművészeti kiállítás kitüntetésével.** Érdekes látványossága van most Varga József butorkereskedő főtéri üzlete ki rakatainak. Az Iparkamara és az Országos Iparművészeti Társulat tavaszi debreczeni kiállításának kitüntetései vannak közszemlére kitéve: az állami érme és kamarai plakettek. Az állami érme *Teles Ede* terve után készülték, igen hatásosak. A debreczeni iparkamara plakettjét egy fiatal debreczeni származású kiváló szobrász, *Medgyessy Ferencz* tervezte és e munkája is nagyon figyelemre méltó. Az érme és plakettek verése is magyar kezek munkája. A kitüntetések minden képen méltók a szép sikerű kiállításhoz, melyre Debreczen közönsége bizonyára kellemesen emlékezik vissza.

— **A király pipája.** Innsbruekből jelentik nekünk, hogy *Vieider*, bozeni községtanácsos fia a királynak 60 éves uralkodói jubileuma alkalmából egy gyönyörűen kidolgozott pipát ajándékoztak. A király a kabinetirodája *Vieider* fiait most arról értesítette, hogy a király az ajándékot elfogadta és érette köszönetét fejezte ki.

— **A bornyilvántartás.** A bornyilvántartás tárgyában a földművelési miniszter az 1908. XLVII. t. cz. 14. § a alapján 64 200—1909. szám alatt fontos rendeletet bocsátott ki, mely mindenek előtt megállapítja, hogy a bornyilvántartás vezetése *folvó évi július 1 től kezdve kétel-vő.* A törvényhatóságok idevonatkozó előterjesztései alapján a rendelet bevezető része tartalmazza azt is, hogy azok, akiknek négy katasztrális holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha törkölybort nem készítenek és bor adás vételével, kiméréssel vagy kis mértékben való árusítással nem foglalkoznak, a bornyilvántartás vezetése alól — Zemplén vármegye kivételével — a többi törvényhatóságok területén felmentetnek. Zemplén vármegyében ellenben a törvényhatóság kivánságához képest senki nem kap felmentést.

— **Elfogtak egy notarius betörőt.** Megirtuk, hogy a debreceni rendőrség ártalmatlanná tett tegnap egy veszedelmes betörőt. Az illető, aki *Springer Adolf*nak valotta magát, tegnap délután addig ólalkodott a *Simonffy-utcán*, amíg a 44 ik számú háznak nyitott ablakánál beugrott a lakásba. A szobát *Hauszner Salamon* kereskedő segéd bérlte. Éppen ágyba feküdni készült, amidőn a váratlan látogató megjelent. Mikor *Springer* észrevette, hogy baj van, kiu-grott az ablakon és futásnak eredt a *Piac-utca* felé. *Hauszner* segélykiáltására az 50. számú rendőr elfogta. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy nyomora vitte a bűnre. Ma újból kihallgatták a működvelő ablakugró s kiderült, hogy *Springer Hugónak* hívják, sőt kiderült az is, hogy a rendőrség még sokkal jobb fogást csinált, mint azt hitte volna, mert *Springer* egy régen körözött notarius betörő, aki már tizenégy évet ült Szamosújvárott s akire most még egyéb jeles dolgot fognak kimutatni. Egyelőre fogva tartják.

— **Szódabikarbóna a rózsabokrétában.** Ungvári lapokban olvassuk a következő numoros esetet: *Palágyi Lajos*, a miskolci szintársulat direktora, aki sokáig volt Debreczen en, szalmaözevgyiségének vidám óráiban eltölt egy egy kedélyes órát a híres ungvári pincékben is, ahol barátaí társaságában pazar szertartások közepette (ezalatt a jóféle elemőzsiák felszolgálása értendő) áldozni szokott *Bachus* isten oltárán is. Ezek az áldozások azonban meg is szokták boszulni

magukat. Utóbbi időben a mind gyakrabban ismétlődő kirándulások folytán a jó szerednyei és cser észí borok egy kellemetlen szerrel komplikálódtak: — a szódabikarbónával. Ezt a savanyu, de hasznos szert a multkor a pincében felejtette *Palágyi* direktor. A vendéglátó gazda azonban a világeért sem tűrte volna, hogy valaki a bikarbónának nevezett patikapor láttára borainak minőségére illő következtetést vonhasson és ötletes módon szolgáltatva azt vissza boldogtalan tulajdonosának. „A tulsó partról“ e darab első felvonásának a végén egy gyönyörű rózsabokrétát kapott a direktor, melynek a szárán ott fityegett — nem egy gyémánttal kirakott aranyóra, mint a színészek hitték — hanem a nagy gonddal becsomagolt doboz, mely a fatiális szódabikarbónát rejtette magában.

— **Két hirtelen haláleset.** A rendőrséget ma reggel arról értesítették, hogy az ebesi tanyák felé vivő uton egy öreg asszony holtteste fekszik. A holttestet beszállították a *Kossuth-utcai* temető halottas házába. A holttestben felismerték *Faragó Miklósné* nevű özvegy asszonyt. Az öreg asszony 76 éves volt s az orvosi vizsgálat szerint szívshühűs okozta hirtelen halálát. — A Bánkon történt, hogy *Miklovics Miklós* gazda *Miklós* nevű egy és fél éves gyermeke tegnap megbetegedett. Anyja a gyermeket behozta Debreczeába, hogy a kórházba felvétesse. Mialatt Debreczenbe jött a kis gyermek meghalt. *Széll Kálmán dr.* tb kerületi orvos megvizsgálta az apróság holttestét s megállapította, hogy hashártya gyuladás okozta halálát.

— **A hírlapok kézbesítése.** A 2-ik számú debreceni posta- és távirahivatal a következőket teszi közzé: Amennyiben a Budapesten reggel megjelenő napilapokat nem a rendes postai kézbesítők, hanem külön e célra felfogadott hírlapkézbesítők kézbesítik, felkérjük a t. c. közönség, hogy az előfizetések alkalmával a teljes címet — utca, házszám — a hírlapkiadó hivatalokkal a hírlapok pontos kézbesíthetése érdekében annál is inkább közölni sziveskedjék, mert a hírlapkézbesítők személyében előfordulhat változások miatt, az új kézbesítők a lapokat — teljes cím hiányában — csak késedelemmel tudják kézbesíteni.

— **A féltékenység halottja.** Berlinből jelentik: Tegnap délután Berlin egyik kerületében öngyilkos lett egy fiatal uri leány, mert vőlegényét egy szemrevaló nővel látta az utcán menni. A féltékeny leány este szemrehányást tett a vőlegényének s megkérdezte tőle, hogy ki volt az a nő, akivel látta. A vőlegény azt mondta, hogy a nő egy régi ismerőse s csak véletlenül találkozott vele. Ezt nem akarta a menyasszony elhinni, akárhogy erősítette is a vőlegény. Heves n összeszóvalkoztak és veszekedés közben a leány egyszerre fölrántotta az ablakot s leugrott a harmadik emeletről. Összeszezuott testtel terült el a kövezeten. Mire orvost hívtak, meghalt.

— **A titokzatos betörő.** Debreczenben az utóbbi időben ugyszólván nap-nap után tesznek jelentést arról kereskedők és magánosok, hogy hol az üzletben, hol a lakáson megjelenik egy titokzatos ur, aki valami ürügy alatt foalalatoskodik a helyiségben, kérdez vagy vásárol valamit s aztán elegánsan ellép. Usak a látogatás után veszik észre rendszerint, hogy az előkelő idegen kérdés nélkül magával vitt holmi kis értékes apróságot. Ma *Rosenfeld Berta* Péterfia-utcai szá ócsnő volt ugylátszik a soron, aki azzal a panasszal fordult a debreceni rendőrséghez, hogy ma reggel nyolc óra tájban belépett az üzletébe egy jól öltözött fiatal ember s egy doboz gyufát kért. Usak amikor távozott az ismeretlen férfi, vette észre, hogy százhusz korona értékű arany órájának nyoma veszett. Bizonyosra veszi, hogy a különös látogató lopta el. Fölismerné — mondotta elég nai-vu — ha a rendőrség eltögná. Dehát ugylátszik nem sok kilátása lesz arra, hogy föl-

ismerje, ha a rendőrség nem kutat nagyobb buzgalommal, hogy a nyájas idegenről, a kissé drága vendégszereplésről az inkognitót levessse.

Kilencvenéves vőlegény. Berlinből jelentik: Kunnersdorffban tegnap különös esküvő volt: egy kilencven éves vőlegény vezette oltárhoz hatvan éves mátkáját. A „fiatal” párt, amely ötvenévig várt arra a pillanatra, hogy egybekelhesse, a város apraja-nagyja kísérte az oltárhoz.

Borzalmas öngyilkosság. Aradról táviratozzák: Kohn Izidor kereskedő a fölött való bankodásában, hogy az üzleteliségeit a háziasszonya, báró Nopcsa Elekné fölmondta és drágább bérért egy kocsmárosnak adta ki, öngyilkos lett. Az öngyilkosságot úgy hajtotta végre, hogy egy tompa késsel olyan mély sebet nyitott a nyakán, hogy az elvérzést már megakadályozni nem lehetett. A szerencsétlen ember kiszemledett.

Meggyilkolta a nagyanyját. Aradról táviratozzák: Csintye aradmegyei községben Ardelan Miklósné 70 éves jómódú özvegygel unokája, Szamosán Mihály, a vagyon miatt perlekedett. Szóváltás közben Szamosán nagyanyját agyonlőtte.

Kápolnai Irén Debrecenben. Kápolnai Irén a főváros legnépszerűbb Cabaret és táncművésznője, szombaton és vasárnapon több előkelő fővárosi művész kíséretében vendégszerepel az Irmay által rendezett Vig estéken. Műsora distingvál, úgy hogy családok is élvezhetik. A vig esték az Angol királynő fedett helyiségében tartatnak.

Három ember katasztrófája. Hirschbergből táviratozzák: Mauerben a völgyelzáró gát építésénél alkalmazott egy mérnök, egy technikus és egy pallér a folyón áttevezve, vízbefutak. Holttesteiket még nem találták meg.

Kiadó lakás. Modern négy szobás utcai lakás, villany, parkett, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel augusztus 1-től kiadó Széchenyi-utca 40. háztulajdonosnál.

Az Arany Bika Mulatóban állandóan zsufolt ház nézi végig a kitűnő orfeon előadást. A közönség esteként ünnepl kedvenceit, Ethel Mc Coy angol táncosnőt és Meredo-t, ki nem hiába használja a „balla” előnevet. Különösen zajos ovációkban részesül Göndör Aurél, községünk kedves ismerőse, kinek pompás új számai már is egész Debreczenben népszerűek. The Thai das Sisters Darlington, The 8 Sec-Saw-Girls és a mulató többi elsőrangú attrakciója a szokot nagy hatást kelik.

Fényképezési készletek és kellékek zaphaték legolcsóbb árban Thaisz Art hur parirkerekedésében.

Debreczen sz. kir város Könyvnyomda vállalata munkafelvételei irodáját Kossuth-utca és Városház-utca sarkán levő bilhelyiségbe helyezte.

A Royal kávéházban ma és a következő napokon minden este Banda Marci teljes zenekarával hangversenyt tart.

Győrfi Sándornál Simonffy-utca 2. szám alatt, üzletáthelyezés miatt, mélyen leszállított árak. Berendezés eladó.

Villanyvilágítást lakásokban, üzletekben, legjobb anyaggal, legjutányosabban rendez be Földvári L. első elektrotechnikai gyár és vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168

Törvénykezés

A nógrádi milliók. A Wobl-ügy védoje, Vázsonyi Vilmos dr. ma adta be felfolyamodását az ellen a bírósági határozat ellen, amelylyel a törvényszék elrendelte a por újrafelvételét és Wobl Aladár vagyonára a biztosítási végrehajtást. A felfolyamodás, amely a legaprólékosabb részletekig foglal-

zik a vád pontjaival, különösen annak a bizonyítására helyezt súlyt, hogy az Osztrák-Magyar Bank szakértői véleménye tisztára magánvélemény. Baros Béla kisvárdai közjegyző, akik a mellőzött örökösök burkoltan meggyanúsítottak, ma délelőtt kihallgatásra jelentkezett Szlavay dr. vizsgálóbírónál. Elmondta a végrendekezés egész történetét, hivatkozással sok olyan körülményre, amelyek a végrendelet valóságát igazolják. Többek között felemlítette, hogy a Jeszenszky-féle közjegyzői irodában, ahol a végrendelet készült, egy Veszeloovszky Mihály nevű tisztviselő van, aki már a végrendelet készítésében is ott dolgozott.

Közgazdaság.

Ingatlan forgalom.

Brukner Ernő veszi a debreceni 619 sztkv ben foglalt Csapó-utca 26 sz. házat Eodor Zsuzsánna Gebauer Károlynétól 50000 koronáért.

Stégmüller Árpád s neje Stégmüller Anna veszik a debreceni 2746. sztkv ben foglalt Török Bálint-utca 20 sz. házat Varga Ferencné és társ. 12,000 koronáért.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreceni bizományos távirati jelentés Budapest. 1909. július 7

Készáru készáru szilárdak.	
1909. októberi buza	13.74 - 13.75
májusi buza	— — — —
1910. áprilisi buza	14.08 - 14.08
májusi rozs	— — — —
1909. októberi rozs	10.05 - 10.06
áprilisi rozs	— — — —
1909. októberi zab	7.78 - 7.74
májusi zab	— — — —
áprilisi zab	— — — —
1910. májusi tengeri	7.04 - 7.05
— — — — —	— — — —
1909. júliusi tengeri	7.79 - 7.80
augusztusi tengeri	— — — —

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(69) Irta: **Vértesi Arnold.**

A fiatal ispán nem tett ellenvetést. Jól tudta, hogy szomorú hely volna most a kastély szobája ragyogó urnák s éji nyugalmat nem találna a szobákban, hol a meghalt sápadt asszony képét látná, ki itt járt zelid arcával e szobákban, a fojtott levegő az elhagyott házban kriptára emlékeztetne s az ágy vánkósán a remegő képzelet a halotti szagot érezné.

Jobb ide lent most az ispánlakban a nagyságos urnák.

Mindent elrendezett Molnár Imre, a kis éji asztalkát az ágyhoz toltta s oda tette a gyertyát és gyufát, aztán mielőtt jó éjt kívánna, megkérdezte a nagyságos urat, nem parancsol-e még valamit?

— Nem, köszönöm, — szolt Fehér Ármán, közönyösen, lassan körületekintve a szobában.

Szeme megakadt a falon egy aranykeretes kis fotografképben.

Nyugodt, bágyadt üléséből mint a tigris felszökött s oda rohant. Jól látta: Eszter képe volt.

Molnár Imre aggódva nézett rá. A nagyságos ur reszkedett és vad ingerültséggel fordult a fiatal ember felé;

— Mit keres itt e kép? Ki merészel szemrehányást tenni nekem? Ki merészel emlékeztetni engem arra, a mi elmúlt? Ki merészel vádolni engem?

(Folytatjuk.)

Eladó ház.

Széchenyi kort 8. szám 1129 □
 51, becsértéke 8000 frt., 4400 frt.
 teher van rajta, 4800 frt.-ért most átadó, be van veteményezve is.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy eddigi Kádár műhelyemet

„Első Debreczeni Hordó Gyár“-ra

átalakítottam, minekfolytán a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve továbbra is.

Báró Egörffy Miklós hordó gyáros.

Csakis Csapó-utca 11. szám alatt található Füstös Jenő

saját előnyomda és legolcsóbb női-kézimunka üzlete. Himzés, harisnya kötés és tejelés vállalata.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme újdonságok

Zephyr — Batist —
 Ottomán vászon — Kreton
 — Volle de laine —

:: óriási raktára ::

Kiadó jó termőföld.

Elhalálozás miatt a Hajdu Szováti határban 70 katasztrális hold föld, gazdasági épületekkel ellátva, egy tagban 6 évtől 12 évig a mai naptól haszonbérbe kiadó. Értekezhetni

Kapus Bálintnál

Hajdu Szováton, 234. házzám alatt.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon. Piac-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, deszinficiálószerek Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkeik és műszerek. Sertés és marha lámperek és Fluidok nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindentéle gummiárakban, sörvítőekben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szinszappana.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!
A Fűdö-idény alkalmával senki ne mulassza el a **Costüm, Ruha és Pongyola kelmékbeni szükségletét nálunk beszerezni.** A legegánsabb és lepraktikusabb kelmékben kaphatók:

- Gyönyörű lüszterek sima és csikos. . . 55 krtól 250-ig.
- Angol ruha vásznak minden színben. 50 kr.-tól.
- Madeira himzések ruhára és blousera 70 „
- Remek angol zephírek, szintartók 36 „
- Oriási választék csipke kelmékben 47 „
- Csipke applicatjok, betétek és csipkék 03 „

Batizt és madepoián huzások, áttört keztük, Ajaur harisnyák, Francia gyapú és pamut delainok, Kretonok és batiztok minden színben. Szines és fekete ernyők meglepő olcsó árban kaphatók

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.
Kossuth és Batthyány-u. sarok a színházzal szemben.

Villamos világítást,
a villamos csengők, lámpa telefontok berendezését az évi kétszeri és minden esztendő végé legkomolyabb munkát egy helyben mint vidéken a legolcsóbban szakemberen — 1897 évi jóltételek mellett vállaljuk.

FÖLDÉS SÁNDOR
elektrotechnikai vállalkozó
Debreczen, Nagytrattik udvar
Minden irányba égő Wolfgram lámpák, izzólámpák, izzólámpák nagy választékban a legolcsóbb árban. Kölcson izzólámpák havi 8 korona díjért.
Telefon 210. Telefon 210.

Butor óriási választékban a leggyorsabbúttól a legmodernebb kivitelig; fényezet mahagoni, cseresznye és javorfából teljes berendezések. **HITELRE** vagy **RÉSZLETFIZETÉSRE** minden kamatfelszámítás nélkül készpénzben szállítok. Árjegyzék ingyen; képes album 60 fillér.

Nagy Imre lakberendezési vállalkozó.
Váci-körút 9. Szerecsen-utca sarok.

Hajdusági bajuszpedrő
kittüntette a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedrő. Elismert legjobb különlegesség a bajusz növekedésére és ápolására, mely meg nem avasodó szilíciumos növényi balzsamos anyagokból készült.

Natása gyors és biztos. Törvényesen védve.
1 doboz 50 fillér, postán csak 2 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétel.

Védjegy. Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.
„Arany egyszaru” gyógyszerertár
Telefon 496. Telefon 496.

Meghívó.
Van szerencsém a nagyérdemű közönséget a **Hatvan-utca 11. szám alatt** most létesített vászalkalmatész **saját készítésű czipőraktáram** szives megtekintésére meghívni. Hangsúlyoznom kell ez alkalommal is, hogy a **készaru raktáram** létesítésénél a nagyérdemű közönség fokozott igényeit tartottam szem előtt és 25 év alatti tapasztalataim méltán biztosítékot nyújtanak t. vevőimnek az áruim jöminőségéről és a kiszolgálás szoliditásától.

Mérték utáni rendeléseket ezentúl is a legmodernebb és tartós kivitelben szolid árakban eszközölöm.

Fischer Menyhért
cipészemester, Hatvan-utca 11. szám alatt

Legbiztosabb széplőszer a Fáy-féle Arc-Crém
Kittüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Natása csodás!
Szépíti, fiatalít! Legkittünőbb szer széplősé, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztálaltatásai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany egyszaru” gyógyszerertár.
Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Fábián László
kecsiggyára
DEBRECZEN, Hatvan utca 61. szám
Alapították 1904-ben.

Raktáron tart mindennemű hintő és hajlékosított. Nagy kocsikat újakra becsoról. Jó árban levej kocsikat készítek mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközölök. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindeannemű felsőruhák festését és tisztítását szépen és jutányosan eszközöl

Koncz József

győzökre berendezett kelmefestő és vegyszertári ruhatisztító intézete.

székhely:
Arany János-utca 10. szám
Fiók üzletek:
Batthyány-utca 2. Vár-utca 3. sz.
a Zenede kisépülete udvarában.
Gallérok, kézőlön tisztítását gyorsan eszközölöm.
Telefon 301. sz.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
Zavitzky Leó
Debreczen, Piac-utca 16. sz.
Bika szállodával szemben.

Női blouzek és gyermek ruhák
nagy választékban.
Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyak kendők, csipkék szallagok, Női-, férfi és gyermek lábórnaradók.
Olcsó árak! Mérvirágok! Pontos kiszolgálás!

A Harmat Crème
arcszépítő és bőrápoló készítés.
mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle széplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitessen) bőrbajokat. Kicsinítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és tündévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arczra. Nem szoros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.
Készítő helye s főraktár:
Mihalovits Jenő gyógyszerertára.
Debreczen,
Főpiaz 31., a városházzal szemben.

Globin
a legjobb crème czipők

tartós fényesítésére a bőrműveket puhítja és hosszú időre megővja. Mindenhol kapható.

Kerékpároztók
mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,
valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. Varrógép, gramophon és villamosági cikkek raktára és mindezek javítása

B. partfogast kérve, tisztelettel
Geller Henrik, ezelőtt Geller és Kometh
Debreczen, Hatvan-u. 8.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozódnál tessék .. válaszlevelet csatolni. ..

Nádár kalitkák eladók kisebb és nagyobb m. darak. ak. Eötvös utca 4. Pető bácsinál.

Ügyes varrónányok azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sándor Batthyányi-u. 1.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-utca 4. szám.

Két középiskolát végzett fiu tanoneznak felvétetik a kiadóhivatalban.

Idősebb férfiak és nőknek biztos megélhetést nyújtunk, czime e lap kiadóhivatalába meg tudható.

Két szép csillár függő lámpa eladó Iskola-utca 8. sz.

CZIGARETTÁZÓK!

100 db. hávely nikotin mentes:

Kip'hop" 08 Riz" 14
Tuzli" 10 Parafis" 14
Delitab" 12 Arany" 20
Kolibri, különlegesség 16 k.

Kapható **HARMATHY** szivarkahüvely különlegességek főraktárában Debrecen sűvészker. u. 14

14-16 éves fiúk felvétetnek azonnal jó fizetéssel. Czím a kiadóban.

Egy szoba konyha közel a piacshoz augusztus 1-re kerestetik czím a kiadóban.

Ügyes, csinos, képzett varrónányok felvétetnek Halmágyi Sámuel női felöltő áruházában.

Kiadó modern lakás a főté közepén (5 szoba, fürdőszoba, konyha, cselédszoba, kamara, gáz villany stb.) bővebbet a Közponi Bankban.

Eladó Dzierzon-kaptarok Vénkert 68 sz. a. a kefégyár közelében kettős Dzierzon kaptarok kaphatók jutányos árban.

Győrfi Sándornál

Simonffy-utca 2. sz. alatt

üzletáthelyezés miatt

mélyen leszállított árak!

Berendezés eladó!

Pozsonyi elektrotechnikai szakiskola

Vallon-utca 14.

Ezen szakiskola kiképez oly fiatal embereket, kik vagy mint elektrotechnikusok vagy mint villamos telepek vezetői és hivatalnokai működni kívánnak. Szükséges előképzettség 3-4 közép — vagy polgári iskola. Tanulmányi idő 2 év. — Értesítő és bármilyen felvilágosítás ingyen és bérmentve küldetük. — Az egyévi önkénteségi jog külön előadások hallgatása által megszereshető.

Az igazgatóság.

A feltaláló leányai.

Kapható Jóna és Ióna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Szépsége érdekében

csinosan arra kell vigyázni, hogy szép puha, természetes és egészséges haját kapjon, mert valódi szépség korpás és zsírosan fényes haj által eltorzító és a kopasz fej épen csunya. Gondolja meg a dolgot és aszerint cselekedjék, azaz használja csakis az.

Uhlmann Peru Tannin vizet

Temérdek dicsérő elismerő levelet kaptunk 21 év óta, ezt a legnagyobb körökből is.

Zsíros hajnak **veres** csomagolásban kérjünk. Száraz hajnak **zöld** csomagolásban kérjünk. Egyforma hatása, csak a száraz vagy zsíros hajnak épen jobban alkalmas. Üvegenként K. 2.50 és 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarországnak:
— Vertriebesgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —

Törlesztési Bank Részvény-Társaság.

BUDAPEST.

Alapítke: 2.000.000 korona.

Dr. Szivák Imre,
országgyűlési képviselő, elnök,
Csávossy Béla,
udvari tanácsos, alelnök.

Az áruosztály ellenőrző igazgatói:
Fesztly Béla dr. Baross János
nagy irtokos. orszgy. képviselő.
Rudnyánszky György
országgyűlési képviselő.

Vezérigazgató: Jogtanácsos:
Dr. Hodosi Lajos dr. Molnár János
orszgy. képviselő.

Legelősebb beszerzési forrás: Erő és PÓTTAKARMÁNYOKBAN, — (konykoly, korpá, takarmányliszt, pogácsafélék, folyékony melase); **GÉPOLAJOKBAN:** speciális amerikai olajokban. kenczékben, mindenemű **GAZDASÁGI CZIKKEK** BÉN.

VESZÜNK, vagy --- méltányos feltételű előleg nyújtással — **BIZOMÁNYILAG ÉRTÉKESITÜNK MINDENEMŰ GABONÁT.**

TÖZSDEI MEGBIZÁSOKAT a legméltányosabb feltételek mellett **LELKISMERETESEN ELINTÉZÜNK.**

Rizárólagos vezérképviselő:

Horváth Gusztáv

DEBRECZEN,
Batthányi-utca 6. szám.